

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **nezl. A. D.**, narozena dne X
bytem X
zastoupená matkou T. M., nar. X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/136577-916,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobkyně žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, napadla rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 6. 2023, č. j. MPSV-2023/136577-916, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Ústí nad Labem, ze dne 13. 12. 2022, č. j. 139537/2022/TEP, kterým nebyl žalobkyni přiznán příspěvek na péči. Žalobkyni zároveň žádala i zrušení uvedeného prvoinstančního rozhodnutí a přiznání náhrady nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně uvedla, že si žalovaný důkazní prostředky svévolně vyložil tak, aby došlo k zamítnutí žádosti o příspěvek na péči. O příspěvek na péči bylo požádáno na základě doporučení MUDr. L. R. a klinické psychologky a terapeutky Mgr. Š. R. Pokud odborný lékař na základě dlouhodobé péče napíše do lékařské zprávy – vývojová dysfázie, nelze posoudit porozumění – jak mohla posudková komise dojít k závěru, že nebyla zjištěna zraková ani sluchová porucha na úrovni praktické či úplné slepoty či praktické či úplné hluchoty ani mentální retardace alespoň středního stupně či jiné těžké duševní postižení omezující orientaci a komunikaci. Dle žalobkyně je evidentní, že se s tímto správní orgán nezabýval a pouze konstatoval, že dítě slyší na své jméno, v bytě a okolí se orientuje, obrací se za zvukem a sleduje očima a dále, že se stav zlepšuje. Stěžejní je ovšem schopnost komunikovat. Dále žalobkyně odkázala na zprávu z Ergoterapie ze dne 26. 8. 2022.
3. V bodu nazvanému stravování, oblékání a obouvaní, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby se správní orgán zabýval tím, zda-li bylo u dítěte zjištěno těžké, somatické, duševní či smyslové postižení, které by vedlo k nutnosti poskytování mimořádné péče. To je v rozporu s dikcí zákona, neboť správní orgán má hodnotit, zda dítě zvládne tyto činnosti přiměřeně svému věku. Hodnocené kritérium se týká skutečnosti, zda se posuzovaná osoba samostatně nají a oblékne, nikoliv, zda udrží vidličku. Žalobkyně se samostatně nenají, neboť bez přímého dozoru od stolu samovolně odchází, neboť neudrží pozornost. Bez přímého dozoru, asistence a pomoci žalobkyně samostatně zvládá pouze výkon fyziologických potřeb. Zároveň má žalobkyně pochybnosti, že se správní orgán řídil zásadou uvedenou v § 2 odst. 2 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“).
4. Starost o žalobkyni je velice časově, psychicky a v neposlední řadě i finančně náročná, a proto jí bylo doporučeno podat žádost o příspěvek. Správní orgán se nezabýval zprávami odborných pracovišť, tyto zprávy nebral v úvahu, anebo se s nimi ve svém odůvodnění řádně nevypořádal. Z tohoto důvodu navrhla žalobkyni k důkazu Zprávu školského poradenství ze dne 8. 6. 2022, Lékařskou zprávou MUDr. L. R. ze dne 17. 8. 2022, Ergoterapeutickou zprávou ze dne 26. 8. 2022, Zprávou audiologie a foniatrie ze dne 4. 5. 2022, Psychologickým vyšetřením ze dne 14. 6. 2022. Dále žádala soud, aby vzal v potaz, že žádost o příspěvek na péči byla podána 9 měsíců před zasedáním hodnotící komise.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí. Dále uvedl, že postupoval v souladu s platnými předpisy a v odůvodnění jeho rozhodnutí jsou uvedeny veškeré podklady, na základě kterých bylo rozhodováno. Při posuzování stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Při posuzování zdravotního stavu není prioritní samotná diagnóza posuzované osoby, ale objektivní funkční dopady onemocnění na schopnost zvládat základní životní potřeby. Potřeba občasného připomenutí či kontroly v oblasti péče o osobu se nehodnotí jako mimořádná péče. V daném případě je nutné konstatovat, že v době posuzování zdravotního stavu žalobkyně jí byly 3 roky. Žalovaný považoval vypracovaný posudek Posudkovou komisí MPSV za odborný, stěžejní a úplný důkazní prostředek.

Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

6. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobkyně ani žalovaný se po řádném poučení, že mohou vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.
7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
9. Základní pravidla pro přiznání příspěvku na péči pro daný případ jsou obsažena v zákoně o sociálních službách.
10. Dle § 7 odst. 1 zákona o sociálních službách příspěvek na péči (dále jen „příspěvek“) se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob.
11. Soud konstatuje, že dle § 8 zákona o sociálních službách se osoba do 18 let věku považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.
12. Dle § 9 odst. 1, odst. 3 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí u osob do 18 let věku schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity.
13. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo

s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 zákona o sociálních službách).

14. Podle § 10 zákona o sociálních službách u osoby do 18 let věku se při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby podle § 9 odst. 1 a při hodnocení potřeby mimořádné péče porovnává rozsah, intenzita a náročnost péče, kterou je třeba věnovat posuzované osobě se zdravotním postižením, s péčí, kterou je třeba věnovat zdravé fyzické osobě téhož věku. Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.
15. K otázce posuzování nároků na příspěvek na péči se opakovaně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud, a to např. ve svém rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, www.nssoud.cz. Z tohoto rozsudku jednoznačně plyne, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, přičemž na výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti.
16. V rozsudku ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 Ads 248/2017-61, Nejvyšší správní soud uvedl, že úkolem posudkových lékařů posudkových komisí Ministerstva práce a sociálních věcí je pouze posudkové zhodnocení nálezů klinických lékařů, které jsou podkladem pro posudek, a nikoli vyšetřování posuzovaných osob. Vyšetření posuzované osoby není zákonem předepsáno, orientační vyšetření při jednání je vhodné provést v případě pochybnosti o průkaznosti některého z nálezů.
17. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhl. č. 505/2006 Sb.“), se za schopnost zvládat základní životní potřebu komunikace považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, 2. chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, 3. vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, 4. porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, 5. používat běžné komunikační prostředky.
18. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu stravování považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace.
19. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu oblékání a obouvání považuje stav, kdy osoba je schopna 1. vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, 2. rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, 3. oblékat se a obouvat se, 4. svlékat se a zouvat se, 5. manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem.
20. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu tělesná hygiena považuje stav, kdy osoba je schopna 1. použít hygienické zařízení, 2.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, 3. provádět celkovou hygienu, 4. česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

21. Podle přílohy č. 1 vyhl. č. 505/2006 Sb. se za schopnost zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby považuje stav, kdy osoba je schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky.
22. Soud konstatuje, že zvládání uvedených základních životních potřeb se posuzuje podle věku, kterého osoba dosáhla a ve srovnání s osobami stejného věku se hodnotí, zda posuzovaná osoba nevyžaduje mimořádnou péči, která podstatně přesahuje péči obvykle osobě stejného věku. Dále musí být zjištěna příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu (nemoci, postižení) a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu.
23. V návaznosti na shora uvedené skutečnosti soud považuje za nutné zdůraznit, že za zvládnuté se považují i takové základní životní potřeby, jestliže jsou osobou zvládány v přijatelném standardu za pomoci různých kompenzačních pomůcek (francouzské hole, brýle, naslouchadla) či při zvýšeném dohledu dospělé osoby nad nezletilým dítětem (příprava oblečení, naservírování jídla, připomínání mytí rukou, dohled nad konzumací jídla). Tento přijatelný standard však neznamená to samé jako zvládání základních životních potřeb zcela zdravým a ničím neomezeným jedincem, snížená kvalita výkonu některých základních životních potřeb tak nemůže založit nárok na příspěvek na péči.
24. U všech shora uvedených základních životních potřeb dospěly Posudkové komise MPSV v Brně i v Ústí nad Labem ke shodnému závěru, že žalobkyně uvedené základní životní potřeby zvládá v rámci širší normy jako dítě bez zdravotního postižení. Zjišťování toho, zda žalobkyně netrpí hluchotou, slepotou, mentální retardací, resp. těžkým somatickým, duševním postižením je v daném případě zcela na místě. Právě zjištěný nepříznivý zdravotní stav by mohl být základem pro vyhodnocení, že žalobkyně potřebuje mimořádnou péči, neboť základní životní potřebu z tohoto důvodu nezvládá. V průběhu správního řízení bylo žalobkyni vyhověno a její zdravotní stav byl posouzen i přímo Posudkovou komisí MPSV v Ústí nad Labem dne 25. 3. 2023.
25. Veškeré listiny, které žalobkyně navrhovala k důkazu před soudem, jsou nejen součástí správního spisu, ale jsou referovány jako podkladová zdravotní dokumentace v posudku Posudkové komise MPSV v Brně ze dne 8. 2. 2023. Zpráva Mgr. R. ze dne 14. 6. 2022 a MUDr. R. ze dne 17. 8. 2022 jsou i obsáhle citovány v posudku Posudkové komise MPSV v Ústí nad Labem a v žalobou napadeném rozhodnutí. Vedle toho byla v žalobou napadeném rozhodnutí i uvedených posudcích posudkových komisí zohledněna zjištění ze sociálního šetření ze dne 21. 9. 2022, jak vyplývá z porovnání textu žalobou napadeného rozhodnutí, posudků a protokolu ze sociálního šetření.
26. Na základě shora uvedeného soud neprovedl dokazování žalobkyní navrženými listinami podle § 52 odst. 1 s. ř. s., neboť nemá odborné lékařské znalosti k jejich posouzení a tyto byly vyhodnoceny posudkovými komisemi v Brně i v Ústí nad Labem; navrhané dokazování by tak bylo nadbytečné. Soud v tomto případě nemá pochybnosti o správnosti, úplnosti a přesvědčivosti závěrů uvedených posudkových komisí a žalovaný postupoval správně, pokud z nich vycházel.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

27. Co se týká namítané délky správního řízení, soud ji nemůže v tomto řízení zohlednit, jako prostředek ochrany před nečinností správního orgánu je žalobkyni k dispozici ochrana před nečinností podle § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, případně žaloba na ochranu před nečinností. Posudková komise MPSV v Ústí nad Labem ve svém posudku ze dne 25. 5. 2023 konstatovala, že stav žalobkyně byl shodný i v době od 12. 9. 2022, byl tedy hodnocen i běh času ve vztahu ke zdravotnímu stavu žalobkyně.
28. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku rozsudku I. dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
29. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku rozsudku II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřisluší.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 10. února 2025

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.